

Esperanto Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift
ISSN 0772-540 X

l8de jaargang, nr. 103 (1)
jan.-feb. 1987

ANDERE TALEN LEREN DANK ZIJ ESPERANTO

Taalcursussen gaan tegenwoordig als warme broodjes van de hand. *Leer Engels in drie maanden! Spaans spreken binnen de kortst mogelijke tijd!* Zulke slagzinnen vind je tegenwoordig in allerhande tijdschriften. Weet je welk in Vlaanderen de meest verkochte taalcursussen zijn? Die van Frans en Engels. „Logisch" zeg je, „want Frans en Engels zijn ook de meest gebruikte vreemde talen in ons land." Logisch? Frans en Engels zijn toch de talen die bijna ieder van ons op school geleerd heeft, jaren lang. Waarom worden er dan nog zoveel cursussen Frans of Engels verkocht?
Dat het huidige taalonderwijs verbeterd kan worden en dat het Esperanto daar een zeer belangrijke rol kan spelen, beschrijft in het volgende artikel Prof. Dr. Helmar Frank, verbonden dan de universiteit van Paderborn (Duitse Bondsrepubliek).

Geheel tegengesteld aan het zinloos vervroegen van het onderricht van een vreemde taal. heeft het zogenaamd „taal-oriënterend onderricht" tot doel, door middel van een deugdelijke voorbereiding van de leerling, de studie van andere talen te vergemakkelijken.

Vanzelfsprekend is voor het taal-oriënterend onderricht eveneens een zekere leertijd nodig. Men zou twee concurrerende leergroepen kunnen samenstellen. Eén groep begint onmiddellijk met de studie van bijv. het Engels. De andere leert, tijdens dezelfde periode, nog geen Engels, maar krijgt een zeker taal-oriënterend onderricht, en begint slechts later Engels te leren. Dit voorbereidend onderricht heeft dan tot gevolg, dat de latere studie van het Engels gemakkelijker wordt. Dat betekent, dat na een zekere tijd de groep die genoot van dat onderricht de groep voorbijsteekt die zonder voorbereiding gestart is.
Is het mogelijk dat door vóórinformatie de studie van een leerstof vergemakkelijkt? Dat dat verschijnsel in feite bestaat, bewijst

(Vervolg op blz. 4)

Esperanto - Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.

Redactie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen
Gewoon abonnement: 200 fr. in België, 11 *f* in Nederland.
Steunabonnement: 400 fr. in België, 22 *f* in Nederland.
Vijfjarig abonnement: 800 fr. in België, 44 *f* in Nederland.
Vijfjarig steunabonnement: 1 600 fr. in België, 88 *f* in Nederland.
Levenslang abonnement: 5 000 fr. in België, 275 *f* in Nederland.
Levenslang steunabonnement: 10 000 fr. in België, 550 *f* in Nederland.

Advertenties
1/1 blz. 2850 fr.* of *f* 165
1/2 blz. 1550 fr.* of *f* 90
1/3 blz. 1200 fr.* of *f* 70
1/4 blz. 850 fr.* of *f* 50
1/8 blz. 500 fr.* of *f* 29
Kleine advertenties 15 fr.* of *f* 0,90 per woord.
Identieke advertenties in 6 opeenvolgende nummers: 5 × de prijs van 1 advertentie.
Reductie voor Esperanto-organisaties: 33 %.
Toeslag voor vergroten of verkleinen van een tekening: 300 fr. * (éénmalig). (* + 19 % BTW)

Rekeningen
Voor België: 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
Voor Nederland: postgiro rek.: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redacteur: Paul Peeraerts.

Verantwoordelijke uitgever:
Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk veroorzaakt, worden gefactureerd.

Teksten voor publikatie moeten op het redactie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.

De redactie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van discussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Overname van artikels is vrij, op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redactie wordt gezonden.

Esperanto Panorama

Aantal leerstoelen stijgt

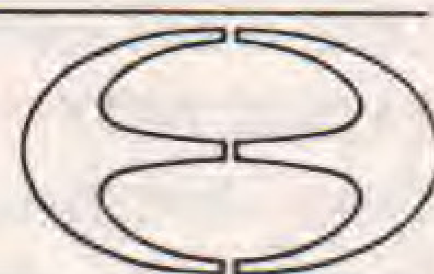
Zopas verscheen bij de Wereld-Esperantovereniging in Rotterdam de Esperantoversie van een brochure die reeds eerder bij de Vlaamse Esperantobond werd gepubliceerd, nl. „De sociopolitieke, pedagogische en culturele waarde van het Esperanto". In deze brochure komt een interessante statistiek voor die het aantal universiteiten en instituten van hoger onderwijs weergeeft waar Esperanto wordt gedoceerd, samen met het aantal landen:

Jaar	instituten	landen
1970	30	15
1977	58	21
1980	51	19
1981	56	15
1983	79	17
1984	109	22
1986	125	28

De belangrijkste landen waar Esperanto op hoger niveau wordt onderwezen, zijn de Verenigde Staten, Sovjetunie, China, Polen en Hongarije.
Beide brochures zijn verkrijgbaar bij alle Esperanto-boekendiensten. De Nederlandse versie kost 100 fr., de Esperantoversie 58 fr. (beide plus verzendingskosten).

Anoncetoj

- **Juna amiko**, revuo por junuloj, aperas kvarfoje jare. Prezo: nur 130 fr. Petu provekzempleron kontrau unu poŝtmarko de 13 fr. de Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen.
- **Purigist(in)o** serĉata por enordigi domon, dum ĉ. unu tago en la semajno. Telefonu inter la 19a kaj 21a al (03) 216 40 94.
- **Korespondi deziras** František Buček, Myslivcova 294, CS-721 00 Ostrava, Ĉeĥoslovakio, pri ĉiuj temoj. František estas viro 45jara.
- **Diplomita filozofo** 32jara deziras korespondi. Christian Papenmeier, Obere Hauptstraße 104, DDR-9156 Oelsnitz, Germana DR.
- **Monbiletojn** kaj bildkartojn kolektas Miroslav Vlcik, Pisečná 7/2922, CS-704 00 Ostrava 4 Zábròk, Ĉeĥoslovakio.

Jubileumviering van de groep „Paco kaj Justeco" in Brugge

Op zaterdag 21 maart 1987 zal de hogergenoemde groep 50 jaar bestaan. Tevens zullen F. Roose 50 jaar voorzitter en R. Iserentant 50 jaar secretaris ervan zijn. Dat zal natuurlijk gevierd worden en wel met de medewerking van het Brugse stadsbestuur.

's Morgens om 11 uur start men met een „Academische zitting" in de bekende gotische zaal van het stadhuis. F. Roose zal er spreken over de geschiedenis van de groep terwijl G. Maertens, vice-voorzitter van de Wereld-Esperantovereniging, zal spreken over het 100jarig bestaan van het Esperanto. De feestrede zal worden verzorgd door E. Symoens, bestuurslid van de Vlaamse Esperantobond. Ook de heer burgemeester van Brugge zal het woord voeren. Het geheel, geleid door A. Dumarey, zal muzikaal worden omlijst. Tot slot van de morgen biedt de stad een receptie aan.

's Middags volgt er een banket. Wie wil deelnemen kan dat door storting van 1500 frank op rekening nr. 470-0267681-82 van „Esperanto-Jubileo", Brugge. In die prijs is alles begrepen, ook aperitief, wijn en koffie. Wie niet kan komen maar toch financieel wil steunen, zal worden vermeld in een herinneringsbrochure die zal worden uitgegeven. Meld uw komst voor de Academische zitting of voor het banket (of liefst voor allebei!) vóór 1 maart bij F. Roose, Sinte-Klaradreef 59, 8000 Brugge (tlf. 050 33 19 81) of bij R. Iserentant, Sint-Pieterskerklaan 59, 8000 Brugge (tlf. 050 31 50 64).

Jubileumcomité 1987

We schrijven 1987. Over enkele maanden zal het precies honderd jaar geleden zijn dat het eerste leerboek van de „Lingvo Internacia" verscheen, gepubliceerd door Doktoro Esperanto. Om dat te vieren werd in het Vlaamse landsgedeelte een beschermcomité opgericht, waarin heel wat prominenten zullen plaatsnemen. Tot op 10 december 1986 traden de volgende personen tot het beschermcomité toe:

H.B. Cools, burgemeester van de Stad Antwerpen

J. Gabriëls, ondervoorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers

G. Geens, voorzitter van de Vlaamse Executieve

T. Kelchtermans, gemeenschapsminister van Onderwijs en Vorming

A. Kinsbergen, gouverneur van de Provincie Antwerpen

G. Maertens, rector van de Katholieke Universiteit Leuven, campus Kortrijk

J. Maja, secretatis-generaal van de Nationale Commissie van de Unesco

I. Roggen, gouverneur van de Provincie Brabant

F. Swaelen, voorzitter van de Christelijke Volkspartij

L. Tindemans, minister van Buitenlandse Betrekkingen

F. van Acker, burgemeester van de Stad Brugge en Minister van Staat

K. van Miert, voorzitter van de Socialistische Partij

L. Verhaegen, rector van het Limburgs Universitair Centrum

Win een gratis week-end!

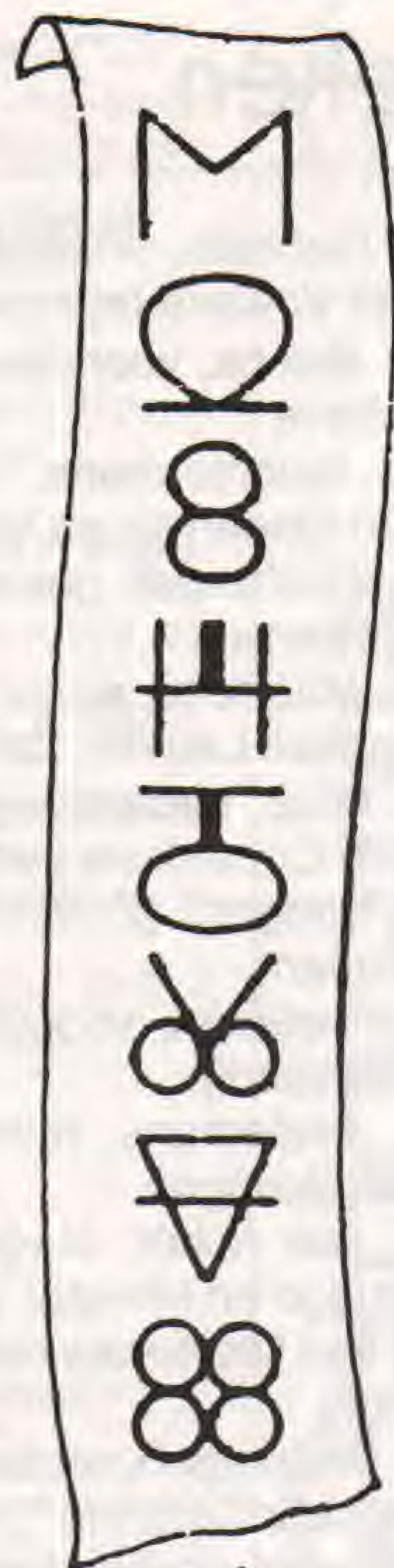
Ben je leerling of student, dan kan je de kosten van een jongeren-weekeinde winnen. Het volstaat hiertoe in je onderwijsinstelling een voordracht te geven of een thesis te verdedigen over het talenprobleem en over Esperanto. In het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, kan je informatiemateriaal verkrijgen of er opzoekingswerk verrichten in de bibliotheek. De eerste tien die een samenvatting van hun tekst, of een kopie ervan, bezorgen, samen met de naam en het adres van hun school en de datum van de voordracht of de verdediging van de thesis, mogen gratis deelnemen aan een week-end van de Vlaamse Esperantojeugd dat zal plaatshebben begin november 1987.

Prospectus Kortrijk

De stad Kortrijk heeft een nieuw toeristisch vouwblad uitgegeven, met een inlegblad in het Esperanto. Geïnteresseerden kunnen het verkrijgen bij de Kortrijkse dienst voor toerisme.

(Vervolg van blz. 1)

een heel eenvoudig experiment. De figuur hiernaast vertoont een opeenvolging van tekens. Om de tekens te leren en bovendien om hun opeenvolging te onthouden, heeft een niet vooraf georiënteerde leerling ontegensprekelijk meer dan twee minuten nodig. Maar oriënterend onderricht, dat maar 5 tot 10 seconden duurt, vergemakkelijkt de studie op dusdanige wijze, dat iedere volwassene achteraf slechts 10 seconden nodig heeft om de acht symbolen en hun opeenvolging uit het hoofd te leren. Met 10 seconden oriënterend onderricht bespaart men dus meer dan 100 seconden leertijd. Het oriënterend onderricht in dit modelvoorbeeld kan bestaan uit de volgende kennis: *Ieder teken is symmetrisch. Het volstaat van ieder de rechter helft te leren. Bedek terzelfdertijd alle linker gedeelten met een blad papier!*

Laten de lezers zelf het experiment uitvoeren om zichzelf te overtuigen van de ogenblikkelijke vereenvoudiging van deze 'leerstof' (wegens de 'ineenstorting' van de te leren informatie)!

De idee om een weinig tijd te verkwisten om de leerling op een nieuwe leerstof voor te bereiden, zodat achteraf veel meer tijd wordt uitgespaard, wordt al sedert decennia toegepast in de didactiek van de natuurwetenschappen. Hierin onderwijst men niet onmiddellijk de leerstof zelf, maar begint men met een pedagogisch deugdelijk model van de leerstof. Zulk model moet zijn:

→ eenvoudig, opdat het niet de aandacht zou vestigen op neveninformatie, die niet essentieel is (tijdens de lesuren biologie werkt men bijv. met een reukloos, kunstmatig 'menselijk' lichaam);

→ regelmatig, opdat het niet de aandacht zou vestigen op zekere uitzonderingen (men onderwijst bijv. door middel van een ideaal geraamte met een volledig gebit, zonder de toevallige gebreken van echte geraamten);

→ uitneembaar, zodat men de leerelementen afzonderlijk kan onderwijzen, zelfs indien ze in een leerobject zelf verstrengeld zijn (de gewone schoolmodellen van het menselijk lichaam maken het mogelijk om de afzonderlijke organen van alle kanten één voor één te bekijken).

De internationale taal Esperanto is zo'n pedagogisch deugdelijk model voor vreemde talen. Esperanto is:

→ eenvoudig; het heeft bijv. wel de voornaamwoorden, maar geen vervoegingsuitgangen: die zijn immers niet essentieel om grammaticale personen en getallen te karakteriseren (in deze zin zijn Duits, Frans, Russisch en zelfs Engels niet eenvoudig!);

→ regelmatig, d.w.z. zonder uitzonderingen; bijv. het meervoud van zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden wordt in het Esperanto altijd aangeduid met de uitgang *-j*, zonder uitzonderingen, in tegenstelling tot bijv. het Engels waar er wel uitzonderingen zijn (vergelijk *man/men, foot/feet, mouse/mice*);

→ uitneembaar, omdat het Esperanto een agglutinerende taal is. Woorden bestaan als het ware uit bouwstenen die uiteen kunnen worden gehaald en zo gemakkelijk begrepen. Bijv. *samlandano. Ano* betekent „persoon behorende tot", *sam* betekent „zelfde" en *land* betekent „land". Dus, *samlandano* is een „persoon behorende tot hetzelfde land„ of een landgenoot.

Het taal-oriënterend onderricht gebruikt dus Esperanto om het leren van andere talen gemakkelijker en efficiënter te maken. Talrijke proefnemingen hebben inderdaad bewezen dat de leertijd van een vreemde taal beduidend korter is voor die mensen die reeds Esperanto kennen. Drie maand Esperanto leren kan dus gemakkelijk jaren uitsparen aan het leren van een andere taal.

Groepsleven, informatie

Teksten voor het volgende nummer van Esperanto-Panorama moeten op de redactie toekomen voor 1 februari. De publikatie van redactionele teksten gebeurt gratis. Voor advertenties, zie onze tarieven op p. 2

AALST
Esperantogroep *La Pioniro* ☆
Inlichtingen: de hr. E. D'Hondt, Wilgstraat 25A, 9440 Erembodegem, tlf. (053) 77 44 97.
Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping).

ALKMAAR
NEA-sekcio
Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, tlf. (02208) 45 82.
Bijeenkomsten: de derde maandag van de maand.

ALMELO
NEA-sekcio
Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.
Bijeenkomsten: de derde woensdag van de maand op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM
Samenwerkingscomité
Inlichtingen: de heer J.A. Hardeveld, tlf. (075) 28 70 18.
Bijeenkomsten: AKKE-conversatiebijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b) in, daarna een verdieping hoger.

Amsterdamaj mezaĝaj esperantistoj (NEA-sekcio)
Inlichtingen: de heer Rob Keetlaer, Moterwal 6, 1021 PC Amsterdam, tlf. (020) 36 37 40 *of* Peter Ebenau, Molenstraat 30, 2018 Antwerpen, tlf. 09 32 32 37 34 69.

ANTWERPEN
Kon. Esperantogroep *La Verda Stelo*, v.z.w. ☆
Inlichtingen over Esperanto: tlf. (03) 234 34 00 (kantooruren) of 440 30 92 ('s avonds).
Bijeenkomsten: in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, 1ste verdieping, elke vrijdag. Het clublokaal is open vanaf 18 u.
Programma:

- vrijdag 2 jan.: „Novjarkacepto". Om 1987 goed te beginnen een receptie aangeboden door de Club
- vrijdag 9 jan.: INTERNATIONALE AVOND: de heer Gerrit Berveling (NL) spreekt over „Tradukoj de literaturaj verkoj kaj kompara literaturscienco".
- vrijdag 16 jan.: „La strukturo de la magio", voordracht door de heer Ivo Durwael.
- vrijdag 23 jan.: Laborgrupoj (zie onder).
- vrijdag 30 jan.: Jaarvergadering waarin de jaarverslagen en de viering van de jubilarissen.
- vrijdag 6 feb.: „Klajogajul'", een vrolijk cabaret door het duo Clara en Jan.
- vrijdag 13 feb.: INTERNATIONALE AVOND: de heer Ksavero Moleono (E) spreekt over „Prahistoriaj bestegoj".
- vrijdag 20 feb.: Voorstelling van een film in het Esperanto: „La Eŭropa ideo tra la jarcentoj" door de heer Angelos Tsirimokos (GR).
- vrijdag 27 feb.: Laborgrupoj (zie onder)

Elke vierde vrijdag van de maand bestaat er een keuzemogelijkheid tussen verschillende werkgroepen, waarvan een aantal telkens weerkeren (conversatiegroep waar het Esperantospreken wordt beoefend, aanbevolen voor beginners; computerwerkgroep voor het opstellen van computerprogramma's; speelgroep waar allerhanden spellen in het Esperanto worden uitgetest; culinaire werkgroep, gespecialiseerd in delicatessen enz.)

Vlaamse Esperantobond
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tlf. (03) 234 34 00 (antwoordapparaat van 17.00 u. tot 9 u. en van 12.30 u. tot 13.30 u. en op vrije dagen).

BERINGEN

Beringse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: de hr. Beckers, Rozenlaan 5, bus 1, 3950 Beringen, tlf. (011) 42 10 78.

Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.

Cursussen: in het St.-Jozefscollege in Beringen.

BEVERWIJK

Esperanto-grupo

Bijenkomsten: dinsdagavond eens per maand, t. h. v. mevr. N. Reinders, Zwaansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk, tlf. (02510) 31 079. De groep is onafhankelijk.

BRUGGE

Brugse Esperantogroep „Paco kaj Justeco" ☆

Inlichtingen: De hr. F. Roose, St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge, tlf. (050) 33 19 81.

Bijeenkomsten: hebben plaats in het „Hof van Watervliet", Oude Burg 4, 8000 Brugge, iedere tweede en vierde donderdag van 20 tot 22 u. Eén uur wordt gewijd aan het hoofdthema en één uur aan mededelingen en besprekingen allerhande.

Programma:

- donderdag 8 jan.: Komparo de la du Unesko-rezolucioj kun la raportoj de la „Ligo de nacioj" de 1922.
- donderdag 22 jan.: En la serio „Malfacilaĵoj Esperanto" (!): la prepozicioj (speciale 'po').
- donderdag 12 feb.: „La profetaĵoj de Nostradamus".
- donderdag 26 feb.: „La ĝustaj vortuzo kaj vortkompreno".

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep ☆[1]

Inlichtingen: De heer Marc Demonty, Schoolstraat 3, 1710 Dilbeek, tlf. (02) 569 31 33.

Bijeenkomsten: iedere dinsdag van 18.15 tot 19.45 u.

1. Leden die in Brussel wonen en hun adres in het Nederlands opgeven en personen die in het Nederlandstalig gedeelte van België wonen, zijn automatisch ook lid van de Vlaamse Esperantobond. Anderen worden lid van de „Association pour l'espéranto"

Europees Esperantocentrum

Inlichtingen: tlf. (03) 233 66 81.

Belga Esperantista Fervojista Asocio

Inlichtingen: de hr. de Sutter, Pijnbomenweg 4, 1180 Brussel.

DEN HAAG

NEA-sekcio

Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, tlf. (070) 24 39 23.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag in het Esperantohuis, Riouwstraat 172. Gelieve eerst te bellen voor de tijden.

Programma:

- woensdag 11 feb.: S-ino van de Kooy-Waal parolas pri Albanio.

TANEF (Naturamikoj-esperantistoj)

Inlichtingen: De hr G. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, tlf. (070) 66 65 47.

DEN HELDER

Esperanto-Klubo Den Helder

Inlichtingen: De hr. E. van den Oever, Treilerstraat 11, 1784 SW Den Helder.

Bijeœenkomsten: de 1ste en 3de maandag van de maand in het clublokaal, Koningsstraat 115 (boven).

DEVENTER

NEA-sekcio

Inlichtingen: J.S. Douma, Rembrandtkade 177, 7412 HL Deventer, tlf. (05700) 18 304.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag.

DIEMEN

Internacia amikeco

Inlichtingen: F.L.E., Vlasdonk 1, 1112 JD Diemen, tlf. (020) 90 90 94.

EDEGEM

Inlichtingen: De hr. I. Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, tlf. (03) 440 30 92.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven

Inlichtingen: de hr. R. Bossong, Floraplein 23, 564 JS Eindhoven, tlf. (040) 11 41 62.
Bijeenkomsten: de 3de woensdag om 20 u. in Aktiviteitencentrum „Henriette Roelants", Corn. Dankertstraat 2.

GENT

Genta Esperanto-grupo *La Progreso* ☆

Inlichtingen: Katja en Arpad Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9219 Gentbrugge, tlf. (091) 30 16 77.
Bijeenkomsten: iedere maand bestuursvergadering (datum wordt onderling overeengekomen) en iedere 4de vrijdag in het Chalet „Sluizeken", Sluizekenskaai te Gent.
Programma:

- vrijdag 23 jan.: Bestuursvergadering (met o.a. receptie en bestuursverkiezing.
- vrijdag 27 feb.: Leden van de groep uit Aalst (La Pioniro) geven demonstraties van Esperanto-computerprogramma's.

Gelet op de vele voordelen heeft de Gentse groep beslist de cultuurbijeenkomsten steeds in het „Sluizeken" te houden (200 meter van het Gravensteen, op aanvraag zenden we u graag een plannetje). Zoals vroeger beginnen we om 20 u., is de toegang gratis en is iedereen welkom!

GRONINGEN

NEA-sekcio

Inlichtingen: Esperantocentrum, Berkelstraat 5, 9725 GR Groningen, tlf. (050) 25 98 46.
Bijeenkomsten: in het wijkgebouw Helperkerk, Waldeck Pyrmontplein 13, tlf. (050) 26 00 49.

UJE (Afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Coranthijnestraat 69, 9715 RG Groningen, tlf. (050) 77 59 54.

HAARLEM/HEEMSTEDE

NEA-sekcio „Komprenado faras pacon"

Inlichtingen: G. Duivis, M. Vaumontlaan 168, 2101 EJ Heemstede, tlf. (023) 28 46 02.

HASSELT

Esperanto Hasselt ☆

Inlichtingen: De hr. Marcel Aerts, Lazarijstraat 122, 3500 Hasselt, tlf. (011) 25 34 67.
Bijeenkomsten: in het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5.
Programma:

- donderdag 5 jan.: Lingvostudoj, komuna tradukado.
- donderdag 19 jan.: Informatieavond over Esperanto (A. Beckers).
- donderdag 2 feb.: Lingvostudoj, komuna tradukado.
- donderdag 16 feb.: Prelego kaj lumbildoj pri Srilanko (A. Beckers).

HILVERSUM

FLE-sekcio

Inlichtingen: Mevr. M. Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, tlf. (035) 12 717.

NEA-sekcio „Dreves Uiterdijk"

Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, tlf. (035) 43 320.

KALMTHOUT

***La Erikejo* ☆**

Inlichtingen: Mevr. Huybrechts, Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, tlf. (03) 666 99 88.
Bijeenkomsten: elke derde donderdag in Rest. Campus, Heidestatieplein 10, Heide-Kalmthout.

KAPELLE

Zelanda Esperanto-grupo

Inlichtingen: Sally en Dies Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, tlf. (01102) 1563.
Bij afwezigheid: Rie en Kees Dentz, Karel Doormanplein 21, 4335 GC Middelburg, tlf. (01180) 14834.
Programma:

- vrijdag 30 jan., 19.30 h.: Literatura vespero bij Rie en Kees Dentz, Karel Doormanplein 21, Middelburg.
- vrijdag 27 feb., 19.30 h.: Ludvespero ĉe Hans Schutijser, Alexander Gogelstraat 31, Vlissingen.

KNOKKE

Esperantogroep Knokke ☆
Inlichtingen: De heer Marmenout, Helmweg 7, 8300 Knokke-Heist 1, tlf. (050) 60 55 35.

KORTRIJK

La Konkordo ☆
Inlichtingen: De hr. C. van Biervliet, Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 22 00 11 en J. Hanssens, Meiweg 23, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 21 31 06.
Bijeenkomsten: Oude Dekenij, St.-Maartenskerkhof, Kortrijk, telkens om 19.30 u.

LEEUWARDEN

NEA-sekcio
Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdyk 18, 9084 AE Goutum, tlf. (058) 88 28 10.
Bijeenkomsten: donderdag om de veertien dagen om 15 u. in het Doopsgezind Centrum, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN

Esperanto 2000 v.z.w. ☆
Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, tlf. (01) 20 14 53.
Bijeenkomsten: „Vespero 2000", de tweede woensdag van de maanden september tot juni in het Cultureel Centrum, Craenendonck, naast nr. 21, Leuven om 19.30 u.
Programma:

- woensdag 14 jan.: Vespero 2000, „Filmgeschiedenis" door Helga en Joris Raeymaekers, vanaf 19.30 u. (gesproken dagblad, woordspelletje); met filmvoorstelling.
- woensdag 21 jan.: vervolgcursus, van 19.30 tot 22.30 u.
- woensdag 11 feb.: Vespero 2000, vanaf 19.30 u.: voordracht door Françoise Guldentops (plus gesproken dagblad, woordspelletje).
- woensdag 18 feb.: vervolgcursus, van 19.30 tot 22.30 u.
- zaterdag 21 feb.: OPENINGSFEEST VAN DE WEEK VAN DE INTERNATIONALE VRIENDSCHAP
  Het programma staat speciaal in het teken van het jubileumjaar 1987. Op de receptie worden de pers en een aantal prominenten uitgenodigd.
  Ni do invitas ĉiujn esperantistojn el Belgio kaj el la ĉirkaŭantaj landoj, montri nian multnombran ekzistadon
  Het pgogramma vindt plaats in dezelfde moderne en gemoedelijke lokalen als vorig jaar. Het programma (kan nog licht wijzigen):

09h30	Algemene vergadering van FLEJA FEL-seminarie, met bespreking wandeling door de stad, met een uitstekende (papieren) gids
12h15	officiële receptie
13h00	broodmaaltijd, ter plaatse verkrijgbaar
14h00	een keuze uit verschillende geleide vriendschapsspelen nog gelegenheid voor de wandeling (zie 9h30)
15h20	zang in het Esperanto
15h45	pauze met tombola, uitgebreide boekendienst, vriendschapskaarten schrijven

16h15 woordenkwis
17h00 een uurtje Polen, met dia's
18h00 ons vermaarde koude buffet!
18h45 toneel of varieté
19h15 bierproefwedstrijd, met uitleg voer het maken en proeven van bier en met zang
20h30 gezellig samenzijn gevolgd door
22h30 een kroegentocht door Leuven

Een unieke gelegenheid voor beginners-esperantisten om wat praktijkervaring op te doen en anderen te leren kennen... Alles heeft plaats in het Cultureel Centrum te Leuven (zie hoger).

LIMBURG

Contactadres: Albert Claesen, Zonnebloemstraat 7, 3610 Diepenbeek, tlf. (011) 32 36 03.

Voor het inrichten van cursussen, informatie-avonden, info-standen of voor het verstrekken van inlichtingen over Esperanto. Wij verlenen graag onze medewerking bij de oprichting van nieuwe clubs.

MECHELEN

Mechelse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: De hr. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St.-Kathelijne-Waver, tlf. (015) 31 17 90.

Cursussen: Donderdag van 20 tot 22 u. in „Berimbau", H. Speecqvest 17, 2800 Mechelen.

MIDDELBURG

Zie Kapelle

MORTSEL

Esperantogroep Mortsel ☆

Inlichtingen: Meidoornlaan 42 b2, Mortsel of Sint-Hathebrandstraat 8, Mortsel, tlf. (03) 449 50 24.

Bijeenkomsten: iedere zondag om 10.30 u. in het Hof van Rieth, Molenlei 8.

NIJMEGEN

Esperanto-klubo Zamenhof

Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, tlf. (080) 55 15 05.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het vermelde adres.

ROTTERDAM
FLE-afdeling 2
Inlichtingen: Mevr. J. Quispel, Maarland 4, 3075 JV Rotterdam, tlf. (010) 19 82 01.
Bijeenkomsten: iedere donderdag, Brabantsestraat 12. Eventuel telefoneren tussen 20 en 22 u.

Esperanto-grupo Merkurio
Inlichtingen: De hr. Rob Moerbeek, tlf. (010) 36 15 39.
Bijenkomsten: De 1ste en 3de woensdag om 20u. in het hoofdkantoor van de UEA, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam.

SAT-Rondo
Inlichtingen: Mevr. W. v.d. Blink, Flat Meyenhage 133, 3085 NC Rotterdam, tlf. (010) 80 69 64.

ST.-NIKLAAS
Esperantogroep St.-Niklaas ☆
Inlichtingen: de hr. Leo Corijnen, Weynstraat 1, 2700 St.-Niklaas, tlf. (03) 776 33 88 of de hr. Gerard Baeyens, tlf. (03) 772 57 42.

TIENEN
Inlichtingen: Frans van de Perre, Nieuwstraat 3, 3200 Leuven Heverlee, tlf. (016) 26 00 08.

TILBURG
Esperanto Tilburg
Inlichtingen: de hr. H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, tlf. (013) 68 04 73.

TURNHOUT
Inlichtingen: de hr. G. Duyck, Harmoniestraat 47, 2300 Turnhout, tlf. (014) 41 22 33

UTRECHT
Samenwerkingscomité
Inlichtingen: de hr. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, tlf. (030) 61 69 67.

WIJLRE
Esperantogroep Marnolando
Inlichtingen: Tienbundersweg 38, 6321 CR Wijlre, tlf. (04450) 12 48.

ZAANSTREEK
Esperantocentrum
Inlichtingen: Postbus 433, 1500 EK Zaandam, tlf. (075) 16 69 31.

De groepen aangeduid met een ☆ zijn aangesloten bij de Vlaamse Esperantobond. Het lidmaatschap bedraagt er 200 fr. per persoon en geeft recht op een gratis abonnement op *Esperanto-Panorama*. Het lidmaatschapsgeld kan worden betaald aan de groep of rechtstreeks op rek. 402-5510531-55 van de Vlaamse Esperantobond.

Librolisto
Op de volgende twee bladzijden vindt u een nieuwe aflevering van de boekenlijst van de Vlaamse Esperantobond. Hierin vindt u alle boeken (en platen en cassettes) die wij normaal in voorraad hebben en dus meestal onmiddellijk kunnen leveren. Leden van de Vlaamse Esperantobond krijgen automatisch een korting van 10% op de aangeduide prijzen. Nederlanders krijgen 6% korting ter wille van de BTW-wetgeving. Verzendingskosten worden op de factuur vermeld, die binnen 30 dagen dient te worden betaald. Natuurlijk kunt u ook boeken gewoon afhalen.
Ook Esperantoboeken die niet op deze lijst staan vermeld, kunnen worden besteld. Hier kan de levertijd iets langer zijn. Korting kan in dat geval meestal niet worden toegestaan.
Als u alle bladzijden van onze 'Librolisto' verzamelt, dan krijgt u automatisch een boekencatalogus die geregeld wordt bijgewerkt. Ontbrekende bladzijden worden u gratis bezorgd.
Wij zijn er ons bewust van dat de boekenlijst beknopt is. Wenst u meer informatie over bepaalde boeken, aarzel dan niet even te telefoneren naar het nummer (03) 234 34 00 (voor Nederland: 09 32 32 34 34 00)
Veel leesgenot!

2. Esperanto-movado (daŭrigo)

Pirlot G Situation officielle de l'enseignement de l'Esp. Prezo: 60 BEF
Symoens E Sociopolitieke, pedagogische en culturele waarde van het Esperanto, de Prezo: 100 BEF
Frank H Valeur propedeutique de la langue int. Prezo: 132 BEF
Symoens E Verleden, heden en toekomst v. d. Esperantobeweging in Vlaanderen Prezo: 114 BEF
Thien H Vivo de d-ro L.L. Zamenhof en bildoj, la Prezo: 600 BEF
Privat E Vivo de Zamenhof Prezo: 378 BEF
Wuster E Zamenhofa-radikaro Prezo: 207 BEF

3. Por komencantoj (kaj infanoj)

de RooverR Aventuroj de ŝpar- kaj alia porketoj, la Prezo: 248 BEF
de RooverR Aventuroj de ŝpar- kaj alia porketoj, la (luksa) Prezo: 100 BEF
Twain M Aventuroj de Tom Sawyer, la Prezo: 120 BEF
Mej Jing Bonkora Ŝjaudon Prezo: 100 BEF
Ĝan Ton Brava kolombido Prezo: 55 BEF
Gan Tong Du katetoj Prezo: 55 BEF
de Saint-Exupery Eta princo, la Prezo: 444 BEF
Boulton M Faktoj kaj fantazioj Prezo: 720 BEF
Piron C Gerda malaperis! Prezo: 72 BEF
JU Zi Hejmoj de Birdoj Prezo: 85 BEF
Valano J Ili kaptis Elzan! Prezo: 229 BEF
Privat E Karlo Prezo: 42 BEF
Helias P Kiel Bretono iĝis reĝo de Anglujo Prezo: 126 BEF
Sena Keiko Kiu ne estas en la lito? Prezo: 205 BEF
Chengan J Knabino Ginsengo Prezo: 55 BEF
Gan Tong Kokido venĝis sian panjon Prezo: 55 BEF
Kolorigu (desegnolibro) Prezo: 250 BEF
Hergé Krabo kun oraj pinĉiloj, la (bildromano) Prezo: 217 BEF
Kuhl E Lingvaj ludoj de GEJ Prezo: 166 BEF
Bick E Luda kajero de LUDAKA Prezo: 258 BEF
Tong G Lutro kaj bufo Prezo: 55 BEF
Si L Neĝa infano Prezo: 60 BEF
Keizi N Nudpieda Gen Prezo: 540 BEF
Tong G Petolema kaprido Prezo: 55 BEF
Collodi C Pinokjo Prezo: 300 BEF
McGill S Pordoj Prezo: 150 BEF
Cooper J Sentimulo, la Prezo: 180 BEF
Xia X Simioj provas elakvigi al lunon Prezo: 48 BEF
Gárdonyi G Steloj de Eger Prezo: 114 BEF
McGill S Tridek roluloj Prezo: 150 BEF
Baghy J Verda koro, la Prezo: 240 BEF

4. Kasetoj kaj diskoj

Pettyn A Ĉu vi parolas Esperante? (radia Esperanto-kurso, 4 diskoj plus libro)	Prezo: 750 BEF
Lepuil J Danĝera ul' (kun tekstoj)	Prezo: 360 BEF
Ĝanfranko Horo da opozicio	Prezo: 300 BEF
Tzaut O Karnavaleto (disko)	Prezo: 636 BEF
Tzaut O Karnavaleto (kaseto)	Prezo: 516 BEF
Ĝanfranko Kontakto (kun tekstoj)	Prezo: 360 BEF
Litova kanto en Esperanto (disko)	Prezo: 300 BEF
Ĝanfranko Poezio de la patrolo, la	Prezo: 468 BEF
Salutparoladoj de la 49ą Universala Kongreso (disketo)	Prezo: 50 BEF
Casey A San Diego vokas	Prezo: 594 BEF
Marĉela Venos liber' (kun tekstoj)	Prezo: 300 BEF
Damjanvo V Veselin Damjanov kantas en Esperanto (disko)	Prezo: 360 BEF
Ĝanfranko Vojo, la (kun tekstoj)	Prezo: 360 BEF

5. Noveloj kaj rakontoj

Newell L Bakŝiŝ	Prezo: 492 BEF
Bukedo al vi	Prezo: 55 BEF
Baekelmans L Elektitaj noveloj	Prezo: 49 BEF
Kison E Elektitaj satiroj	Prezo: 296 BEF
Feliĉa birdo, la	Prezo: 42 BEF
Tyblrwski T Fihonestulo	Prezo: 480 BEF
Golden B Hieraŭ hodiaŭ morgaŭ	Prezo: 258 BEF
Elek B Hungaraj fabeloj	Prezo: 195 BEF
Lorjak Iluzioj	Prezo: 360 BEF
Magia ŝipo	Prezo: 42 BEF
Tagore R Malsata ŝtono	Prezo: 378 BEF
Kamemoro Mary kaj Sulo	Prezo: 50 BEF
Masao U Mi amas	Prezo: 234 BEF
Nemere I Naŭa kanalo, la	Prezo: 276 BEF
Papilia fonto	Prezo: 42 BEF
Dorno F Paraphernalia	Prezo: 297 BEF
Prus B Pekoj de l' infaneco	Prezo: 180 BEF
Rakontoj pri Afanti	Prezo: 57 BEF

Eet een poes
De Koninklijke Kring Mars en Mercurius viert zijn 60ste verjaardag. De naam van deze selecte club dekt als een perfecte vlag zijn reactionaire lading: Mars is de god van de oorlog. Mercurius die van de handel. De ledenlijsten van Mars en Mercurius vermelden dan ook uitsluitend hogere (ex-)beroepsmilitairen en industriëlen uit de wapensector. De 60ste verjaardag wordt gevierd in Luik. Het feestmenu is tweetalig. Hoewel. In de Nederlandse versie waagt men zich aan gerechten die de meest creatieve kok zullen verrassen. We citeren: *Meshoenreukvat met bospaddenstelen*. Het sorbet en de reebout spartelen zich ongeschonden door de taalkwestie. Maar de 'pièce montée en crème glacée' krijgt dan weer een ongebruikelijke Vlaamse tegenhanger: *roomijsmontage*. De koffie is helemaal een giller: 'Le moka et ses mignardises' wordt bij Mars en Mercurius vertaald als *Moka met aanstellerige liefheden*. Het feestmenu wordt wreedaardig afgerond met een *poesje*.

(De Morgen, 23 okt. 1986)

Smakelijk
Zoals vele grote instellingen heeft ook de Kamer van Volksvertegenwoordigers een eigen restaurant. Het Nederlandse menu dat er gisteren uithing vraagt haast om een parlementair onderzoek. Desnoods zelfs het inschakelen van de dierenbescherming. Eerst *soep carbure*. Wie dat overleefd had en nog wat door zijn keel kreeg, kon aan de 'Filets de Dorades'. Op het Nederlandse menu *Filets van goudvissen*.

(De Morgen, 29-30 nov. 1986)

Japanners verrast
(Uit een artikel over het bezoek van 30 Japanse leraars aan Tienen:) ...De Japanners keken ongelooflijk op toen zij vernamen dat humanioraleerlingen hier minstens vier talen leren. De leerlingen zelf waren versteld toen zij hoorden dat van de hele delegatie slechts één leraar met moeite Engels sprak.

(Het Nieuwsblad, 10 nov. 1986)

Pleidooi voor Esperanto vanuit de VS
In een ingezonden brief in „Canadian World Federalist" van augustus 1986 schrijft Ronald J. Glossop, vice-voorzitter van de Wereld-federalistenbeweging in de VS, drie aanvullingen op de door hem positief gewaardeerde strijd tegen kernwapens. 1. „Het basisprobleem is," zegt hij, „niet de nucleaire wapens, maar oorlog; het probleem van de kernwapens komt daaruit voort". 2. „Een van de grootste hindernissen op de weg naar de „schepping van een mogelijke wereldsamenleving" is de hoeveelheid hulpbronnen, nu aangewend voor oorlogsvoorbereiding". 3. „Als het onze zorg is een wereldperspectief te bieden," schrijft hij tenslotte – en dat is opmerkelijk voor een Amerikaan –, „en om een rechtvaardige wereldorde te helpen verwezenlijken, kunnen we niet doorgaan met de verwaarlozing van het taalprobleem en van de overheersing van het Engels. Frans-Canadezen zijn zich welbewust van deze zaak binnen Canada, maar allen die Engels spreken moeten er gevoel voor hebben in wereldverband. Een wereldgemeenschap dient een wereldtaal te hebben en Esperanto geeft op de vraag daarnaar het logische en afdoende antwoord. Een wereldburger moet in staat zijn om Esperanto te gebruiken net zo goed als zijn of haar moedertaal. Culturele overheersing is even onrechtvaardig als militaire of economische overheersing en wereldfederalisten die aandacht hebben voor de ontwikkeling van een rechtvaardige wereldgemeenschap moeten ophouden dit probleem te ontwijken of te beweren dat het geen probleem is. Esperanto begint nu aan te slaan in de Derde Wereld, maar wat deze taal vooral nodig heeft is een ferme steun in de rug afkomstig van Engelssprekenden die beseffen dat hun gebruik van het Engels voor internationale communicatie niet eerlijk is tegenover al diegenen die een andere moedertaal hebben."

(Nieuwsbrief van de Wereld-Federalistenbeweging Nederland, nov. 1986)

Radio-jubileo

La 1an de oktobro 1986 en la kadro de loka radiostacio de Parizo la Esperanto-sekcio povis festi sian 5jaran jubileon. Sen interrompe ĝi elsendis ĉiun vendredon programon riceveblan en areo de ĉ. 30 km ĉirkaŭ la franca ĉefurbo. Ĉar nuntempe estiĝas lokaj radioj en multaj aliaj urboj, eble la parizanoj povos konsili esperantistojn, kiuj volas agi simile. Adreso: Radio Esperanto, 145 rue Amelot, F-75011 Parizo.

(MONATO, nov. 1986)

Testamento de Beethoven

La mondfama komponisto Ludwig van Beethoven [Ludvig fan Bethofn] suferis je surdeco. La doloriga sperto, ke la sorto rabis de li la plej necesan bazon por lia arto, kondukis al profundaj deprimoj kaj retiriĝemo. La „Heiligenstädter Testament" esprimas tiun profundan doloron. Ĵus tiu testamento aperis en Esperanto. Skribu al: Wiener Beethoven-Gesellschaft, Probusgasse 6, A-1190 Wien, Aŭstrio.

(MONATO, nov. 1986)

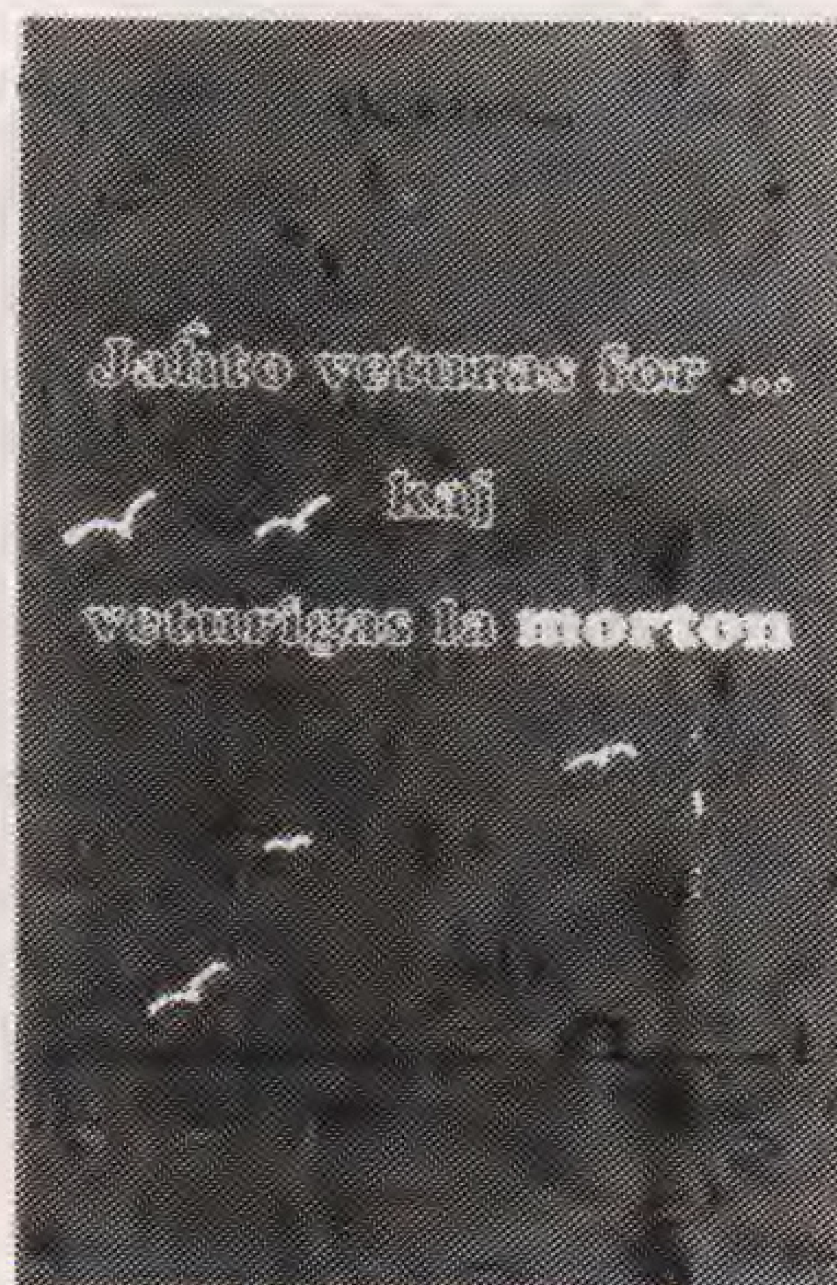
Gratis een Esperantoboek

In dit nummer gaat het gratis Esperantoboek naar de hr. Kamiel Breugelmans uit Hove. Hartelijk proficiat! Ook u kunt bij een volgende gelegenheid een boek in de wacht slepen. Zend ons interessante teksten voor Esperanto-Panorama, en het lot doet de rest!

Bovendien...

werd Esperanto vermeld op de volgende dagen:

860306 BRT2 West-Vlaanderen
860306 Atlas, Kortrijk
860308 Het Volk
860310 Het Nieuwsblad
860311 Het Volk
860312 Het Laatste Nieuws
860313 Atlas, Kortrijk
860313 Kortrijks Handelsblad
860314 Het Wekelijks nieuws
860314 De Weekbode
860326 Gazet van Antwerpen
860327 Kortrijks Handelsblad
860327 Atlas, Kortrijk
860417 Atlas, Kortrijk
860427 Kortrijks Handelsblad
860900 Bahai-vizier
860900 Reflector
860918 Kerk en Leven
860922 Het Laatste Nieuws
860930 Het Volk
861001 De Morgen
861031 Het Belang van Limburg
861031 De Morgen
861103 Het Belang van Limburg

Krimromano kun nur laŭdaj recenzoj!

★ *„En ĉiu ĉapitro vi renkontos surprizon" (Revuo Esperanto)*

★ *„Bela riĉigo de nia propra literaturo romana" (Dialogo)*

★ *„Agatha Christie revenis sub nova pseŭdonimo!" (Franca Esperantisto)*

Dorval, Deck: Jaĥto veturas for... kaj veturigas la morton. Eld.: Flandra Esperanto-Ligo, Antverpeno. Prezo 477 fr. aŭ 25 f (por FEL-membroj nur 320 fr.) plus sendkostoj.

Esperanto in de wereld

ECN-brochure
Esperanto-Centrum Nederland (ECN) is zojuist uitgekomen met een nieuwe brochure „Esperanto, de tweede taal voor iedereen" (formaat A5, 36 blz.), bestemd voor mensen die weinig of niets van Esperanto afweten. De aantrekkelijke brochure is een deugdelijk hulpmiddel voor actievelingen die hiermee veel mensen op doeltreffende wijze attent kunnen maken op de grote waarde van het Esperanto.
De officiële prijs van de brochure is f 5,5 of 100 frank. Actievelingen betalen slechts f 2,50 per st. (f 4,25 incl. verzendk.) of f 25,- voor 12 st. (f 30,59 incl. verzendk.). Bij bestellingen van 50 of meer is de prijs f 2,- per stuk (excl. verzendkosten). Alle bedragen overmaken naar postgironummer 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag met vermelding ECN-brochure-sept.' 86.

Renkontiĝo por tridekuloj
La Amsterdamaj Mezaĝaj Esperantistoj (AME) organizas por homoj inter 26- kaj 45jaraj kaj por ili kiuj bonsentas sin kun tiuj, internacian kunsidon la 16an, 17an kaj 18an de januaro. En la programo estas 30-plustemoj kiel infanoj, reklamo, gazetoj, koncertoj, trinkveturoj, vizito de muzeo ktp. Ankaŭ estas antaŭvidita programo por infanoj kaj komencantoj.
La tuto okazos en la Junulargastejo de Amsterdam, Zandpad 5 (ĉe Vondelparko kaj Leidseplein). Por informoj kontaktu Kees de Boer, Laan van Kanaän 93, 194 RN Beverwijk (tlf. tage (070) 55 66 77; vespere (02510) 47 560) aŭ Peter Ebenau, Molenstrat 30, 2018 Antwerpen (tlf. (03) 237 34 69)

Belgische Progressistische Partij
De Belgische Progressistische Partij (BPP - secretariaat Leo Baekelandstraat 9, 2030 Antwerpen) heeft zopas haar 15-puntenprogramma aan de pers voorgesteld. Punt 10 vermeldt dat de BPP het gebruik van een internationale hulptaal wil zien invoeren in de scholen en de parlementairen de mogelijkheid wil geven om die taal tijdens de diensturen te leren.